

žegi prefekt nadškofijskega sirotišča in pozneje suplent na gimnaziji. Dr. Rieger ga je pridobil za sodelavca pri „Katoliškem listu“, kateremu je bil urednik od l. 1877. do 1882. L. 1880. je postal namestni profesor bogoslovja v Zagrebu. Ko je postal dr. Stadler vrhbosenski nadškof, je vzel Jagatića s seboj v Serajevo, kjer je bil s sedanjim ljubljanskim knezoškofom, dr. Jegličem, kanonik vrhbosenski od l. 1882. Štirinajst let je deloval v Bosni neumorno kot dušni pastir in pisatelj. V mladosti je pisal črtice iz hrvaške zgodovine, v Serajevu pa moralno-bogoslovne knjižice in teologične razprave. Ko so vrhbosenski kanoniki ustanovili zabavno-poučni list „Vrhbosno“, je pridno pisal zanj in ga je več let urejeval. Mnogo je potoval in popisal svoja potovanja. Posebno so znane njegove „Putne uspomene i crtice iz svete zemlje“. V Zagrebu je umrl superior usmiljenih sestra, mnogozaslužni Höpferger, ki je razširil ta red daleč po slovanskem jugu. Na smrtni postelji je prosil nadškofa dr. Posilovića, naj izroči težavno vodstvo teh mnogoštevilnih zavodov dr. Jagatiću. L. 1896. je postal Jagatić generalni superior usmiljenk in je prevzel vodstvo ogromnega kulturnega delovanja te kongregacije po celem Balkanu. Petindvajsetletnico svojega mašništva je proslavil s tem, da je v svojem rojstnem mestu ustanovil dekliško šolo. Podaril je svojo rojstno hišo in večje zemljišče usmiljenkam, ki so po njegovem trudu postavile lepo šolo. Prvi hrvaški katoliški shod je bil izvečine njegovo delo. V Zagrebu je ustanovil list „Marijin Cvjetnjak“. Dopisoval je z najuglednejšimi osebami na slovanskem jugu, vedno delujoč za katoliško zavest, za dela krščanske ljubezni in za domoljubje. Kot predsednik Vincencijeve družbe in „Hrvatske katoličke zadruge“ je skrbel tudi za gmotno pomoč revežem. Sv. oče ga je imenoval apostolskim protonotarjem. Zanimal se je tudi za slovenske razmere, privabil Slovence v Zagreb na hrvaški katoliški shod in se tudi sam z več tovariši udeležil drugega slovenskega katoliškega shoda. Naj v miru počiva blagi svečenik, pisatelj in domoljub!

Dr. Albin Bráf Letos obhaja med Čehi petdesetletnico svojega rojstva prof. dr. Albin Bráf, ki je znan po svojih narodno-gospodarskih spisih. Rojen l. 1851. v Třebiču na Moravi, je prišel z očetom na Češko. L. 1874. je dosegel doktorat pravo-slovja in že čez tri leta se je habilitiral kot zasebni docent narodnega gospodarstva na praški univerzi, kateri je ostal zvest tudi potem, ko se je razdelila

po narodnostih. Zaslovel je kot eden njenih prvih učenjakov. Poleg te svoje učiteljske službe je deloval tudi kot deželni poslanec. L. 1888. se je oženil z dr. Riegrovo hčerjo Libušo. Med njegovimi spisi so važnejši: „Dvě nutné opravy“, „Almužna a mzda“, „Studien über die nordböhmischen Arbeiterverhältnisse“ in „Uvěr meliorační“. Mnogo člankov je spisal za narodno-gospodarski del svojega lista „Hlas Národa“. Kot učitelj si je vzgojil mnogo učencev, ki delujejo v njegovem smislu.

Nobelova švedska literarna ustanova. Dne 27. listopada l. 1895. je umrl švedski milionar Alfred Bernhard Nobel. Kot siromašen mladenič se je s tremi brati preselil v Rusijo in si je tam pridobil veliko imetje kot tehnik in kemik. Z izumitvijo nitroglicerina in dinamita je postal milijonar. Nakupil je mnogo ruskih petrolejnih vrelcev in ob smrti zapustil ogromno premoženje. Za slovstvene in znanstvene namene je v oporoki določil švedskemu narodu ustanovo, ki znaša 35.000.000 K. Letos stopi ta ustanova v veljavo. Iz te lepe vsote se bo zidala „Švedska akademija“ v Stockholmu, za katere vzdrževanje je namenjen velik del te zapuščine, in nakupila se bo „Nobelova knjižnica“. Obresti ostale glavnice so odločene za pet slovstvenih in znanstvenih nagrad. Nagrade se bodo razdeljevale takim delom, ki bodo za tekoče leto najbolj koristna vsemu človeštvu. Prvo nagrado dobi fizik, drugo kemik, tretjo medicinec ali fiziolog, četrto umetnik, in peta nagrada je določena za propagando bratstva vseh narodov, svetovnega miru in za razoroženje držav. Pravico do nagrade imajo literati in učenjaki vseh narodnosti, a predložene knjige morajo biti spisane v kakem skandinavskem jeziku, nemško, francosko, angleško ali latinsko. Za ureditev „Nobelove knjižnice“ je določenih 340.000 K, a vzdrževala se bo s četrtno letnih dohodkov ogromne ustanove, katero upravlja „Švedska akademija“ pod kraljevim nadzorstvom. Zdaj so tudi že imenovani poročevalci za slovstva vseh kulturnih narodov — sami švedski književniki. O vseh slovanskih slovstvih poroča Alfred Jensen, ki bo sestavil slovansko temeljno knjižnico z dotacijo 12.000 švedskih kron (okoli 15.000 avstrijskih kron). Sam se ne sme nihče predlagati za nagrado. Prednost imajo predlogi, ki jih stavijo vseučilišča v Upsali, Lundu, Kristijaniji, Kopenhagenu in Helsingforsu. — Drago bi nam bilo, če bi tudi kak Slovenec dobil nagrado za imeniten izum, še ljubše pa, če bi mi dobili takega — mecena!

